

Kainet-kirjastojen yhteiset käytösäännöt ja maksut

SIVLTK 20.03.2025 § 31
242/00.02.07/2025

Kirjastotoimenjohtaja Kainuun kuntien yhteisessä Oktetti soimaan -hankkeessa on selvitetty Kainuun kirjastojen yhteistoiminnan syventämistä ja laajentamista. Yksi hankkeen päätavoitteista oli Sotkamon kunnankirjaston liittyminen Kainet-kirjastoihin, jonka jälkeen mukana ovat kaikki Kainuun kirjastot. Tämän tavoitteen toteutumisen jälkeen seuraavana tavoitteena on käytösääntöjen ja maksujen yhtenäistäminen. Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto on myöntänyt hankkeelle avustusta 30 000 €.

Hankkeessa on nyt laadittu Kainet-kirjastoille yhteiset käytösäännöt ja maksut. Yhtenäisillä käytösäännöillä pyritään selkeyttämään kirjastossa asiointia ja edistetään tasapuolista asiakkaiden kohtelua Kainuun kirjastoissa. Yhtenäistäminen helpottaa myös Kainuun kirjastojen välistä yhteistyötä, kun kaikki noudattavat samoja periaatteita ja käytäntöjä toiminnassaan. Lisäksi mahdollinen asiakasmaksujen verkkomaksaminen on mahdollista ottaa käyttöön samoilla maksuilla ja säännöillä.

Kirjastolaissa on tarkasti kirjattu kirjaston säännöt ja maksujen perusteet. Seutumaksusta eli toisen kunnan aineiston varaamisesta ja kuljettamisesta päätettiin luopua vallitsevan kirjastolain tulkinnan mukaisesti. Hankkeen aikana tehdyn kyselyn perusteella myös asiakkaat toivovat seutumaksun poistamista. Koska seutumaksu poistuu, aineiston tehokas liikkuminen on entistä tärkeämpää. Noutamattomat varaukset ja myöhässä oleva aineisto hidastavat aineiston liikkumista ja aiheuttavat harmia varausjonossa odotteleville asiakkaille.

Kirjastolain mukaisesti maksuilla katetaan kuluja, joita myöhässä olevan aineiston ja noutamattomien varausten käsittely sekä muistutusten lähettäminen aiheuttavat. Maksujen yleistä tasoa nostetaan vastaamaan nykyistä kustannustasoa. Valtakunnallisesti verrattuna Kainet -kirjastojen maksut ovat keskitasoa. Tiivistettynä muutokset ovat seutumaksun poistuminen, muistutusmaksun ja noutamattoman varauksen maksun nouseminen sekä päiväkohtaisen myöhästymismaksun käyttöönotto osalla kunnista.

Kainet -kirjastojen ohjausryhmässä todettiin, että kaikkia maksuja ei ole tarpeen tai niitä on vaikea yhtenäistää. Näiden maksujen perusteita ei ole myöskään määritelty kirjastolaissa. Tällaisia maksuja ovat esimerkiksi kopiointi, kaukolainaus, myynnissä olevat poistokirjat, laskutuslisät sekä tilavuokrat.

Kainet-kirjastojen johtoryhmä on kokouksessaan 25.2.2025 muotoillut ja päättänyt esittää uudet käytösäännöt ja maksut kunnille hyväksyttäväksi (Liite 1 ja 2). Käytösäännöt tulevat voimaan 14.5.2025 tai viimeistään Kainetin ja Sotkamon kunnankirjaston tietokantojen yhdistämistöiden

jälkeen. Käytösäännöt ja -maksut pohjautuvat lakiin yleisistä kirjastoista 1492/2016, Tietosuojalakiin 1050/2018, 4§ ja 29§, Tietosuoja-asetukseen 2016/679 artiklat 13–18 sekä Kainet-kirjastojen ja Sotkamon kunnankirjaston aiempiin käytösääntöihin ja -maksuihin.

Lisätietoja asiasta antaa kirjastotoimenjohtaja Anita Aho, p. 040 5088651 tai anita.aho@sotkamo.fi.

Sivistysjohtaja
Ehdotus

Sivistystoimen lautakunta päättää hyväksyä Kainet-kirjastojen käytösäännöt ja maksut liitteessä 1 esitetyn mukaisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kirjastotoimenjohtaja Anita Aho toimi asiantuntijana tämän asian käsittelyn aikana ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Otteet

Sotkamon kirjasto